

SO‘Z VA MATBUOT ERKINLIGINI TA‘MINLASHDA POLEMIKANING O‘RNI

E‘tiqodxon Ataqulova,

O‘zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti

Annotatsiya: Maqolada so‘z va matbuot erkinligini ta‘minlashda polemika tushunchasining o‘ziga xosligi, jamiyatda ko‘p fikrlilikni rivojlantirishga, tanqidiy tafakkurni o‘stirishga xizmat qilishda muhim ko‘rsatkich bo‘lib xizmat qilishi borasida so‘z boradi. Bu borada “Ishonch” gazetasi va “Oyina.uz” internet maqolalar nashrida chop etilgan tahlilga tortildi. Polemik maqolalarning tahlili natijasida onlayn nashrlarda yangi tendensiya sifatida paydo bo‘lgan “onlayn chat” formati, so‘z va matbuot erkinligini ta‘minlanishining yaqqol namunasidir.

Kalit so‘zlar: polemika, plyuralizm, tanqidiy tafakkur, so‘z erkinligi, matbuot erkinligi, demokratiya, segment.

1. Kirish va gipoteza

Manbalarda qayd etilishicha, Yevropada o‘rta asrlarda dastlabki bosma varaqalar chiqa boshlagandayoq so‘z erkinligiga qarshilik ko‘rsatish hollari kuzatilgan. Vaholanki, o‘sha varaqalar jamiyatda yuz bergan yangiliklarni tarqatgan, xolos. Bir so‘z bilan aytganda, kishilarning yangilik va axborotga munosabati, ya‘ni axborotni qabul qilish madaniyati insoniyat tamadduni tarixining nihoyatda muhim, ziddiyatlarga to‘lib-toshgan g‘oyatda murakkab uzviy bo‘lagini tashkil etadi. Shu boisdan ham matbuot erkinligi tevaragidagi bahs munozaralar, kelishmovchiliklar to‘xtamagan, bunday keyin ham to‘xtamasligi muqarrar. XVII asrda yashagan ingliz shoiri Jon Milton parlamentda nutq so‘zlab, matbuot erkinligi dushmanlarini qattiq qoralagani zamonaviy ma‘nodagi demokratiya uchun kurashning debochasi sifatida e‘tirof etiladi. Oradan vaqt o‘tdi va demokratiya tushunchasi dunyoni zabt etdi, endilikda mamlakatlarning taraqqiy topganligi, xalqlarning ma‘rifatlilik darajasi so‘z, matbuot va fikr hurligi darajasi bilan belgilanmoqda. (Do‘stmuhammad, 2005) Mashhur amerikalik huquqshunos Ralf Neyder ta‘kidlaganidek, “axborot – demokratiyaning asosiy valyutasi. So‘z erkinligining alohida ta‘rifi yo‘q, u qayerdan boshlanib qayerda tugashining aniq formulasi yo‘q. Biroq tarix va kelajak haqida bizga matbuot ko‘zgu bo‘la oladi”. Matbuot erkinligi so‘z, shaxs, vijdon erkinligi singari siyosiy huquqlardan biri bo‘lib, matbuotning erkin faoliyat ko‘rsatishini, kishilarning matbuotda o‘z fikr va tuyg‘ularini to‘siqlarsiz ifoda eta olishiga aytiladi. Bir so‘z bilan aytganda, matbuot erkinligi demokratiya ko‘rinishlaridan biridir (Matbuot erkinligi, 2023).

DOI:

[https://doi.org/10.62499/
ijmcc.vi.51](https://doi.org/10.62499/ijmcc.vi.51)

Iqtibos:

Ataqulova, E‘tiqodxon. 2024.
So‘z va matbuot erkinligini
ta‘minlashda polemikaning
o‘rni. Markaziy Osiyoda media
va kommunikatsiyalar Xalqaro
ilmiy jurnali. 5:17-24.

2. Ilmiy tadqiqot natijasi va muhokama

Jamiyatdagi hurfikrlilikni, odamlarning fikr va soʻz erkinligi borasidagi qarashlarini, inson huquqining taʼminlanganini koʻrsatuvchi oyina bu shak-shubhasiz matbuotdir. Matbuot bor joyda soʻz erkinligi haqidagi bahs-munozaralar boʻladi. Sababi, demokratiya eng avvalo, xolislik, muvozanat, bahs, munosabat, murosadir. Fikrga murosa qilish, fikrga toqat qilishdir. Jamoyatchilik fikrining ustuvorligiga erishishdir (Doʻstmuhammad, 2005). Matbuot erkinligiga erishish demokratiyaning asosiy vazifalaridan biri ekan, bu bevosita soʻz va fikr erkinligiga borib taqaladi. Soʻz va fikr erkinligi esa turli usullarda, koʻrinishlarda namoyon boʻladi. Misol uchun, notiqalar oʻz chiqishlarida, rassomlar chizgan suratlarida, yozuvchilar asarlarida, xalq esa oʻz huquq va erkinliklarini qay darajada anglaganini matbuotdagi chiqishlari belgilaydi. Sobiq shoʻrolar davridagi fikr, soʻz va matbuot erkinligini publitsist Ahmadjon Meliboyev shunday ifodalaydi: «Sobiq tuzum oʻzining qabih niyatlarini amalga oshirishda matbuotdan qurol sifatida unumli foydalandi. Matbuotga odamlarning taqdirini hal qilish, jamiyat hayotidagi koʻpgina masalalar yuzasidan uzil-kesil hukm chiqarish huquqi berilgandi. Tanqidiy mulohazaga mulohaza bilan javob qaytarish, ishdagi kamchiliklarning sabablarini izohlab berish u yoqda tursin, bu haqda hatto oʻylashning oʻzi shakkoklik edi. “Pravda” nashri tanqid qildimi, bas, boshqa gapga oʻrin qolmasdi. Shoʻrolar jamiyati matbuotni ataylab shunday soxta maqomga koʻtargan edi. Soxta deyayotganimizning boisi shuki, bir qarashda OAV katta kuchga, taʼsirchan vositaga egaday tuyulsa-da, aslida uning mustaqil fikri mutlaqo yoʻq edi» (2008).

Mamlakat mustaqilligining eng katta yutugʻi ham jamiyatda har bir insonning fikr va soʻz erkinligiga keng yoʻl ochib berilganidadir. Fikr jamiyatni rivojlanish holatida ushlab turadi. Fikrlar xilma-xilligi mavjud ekan, eng avvalo bahs-munozara yuritish imkoniyati vujudga keladi, jamiyat taraqqiyot sari yuz buradi. Bordi-yu buning aksi boʻlib fikr mudray boshlasa, taraqqiyot toʻxtaydi, fikrda yakkahokimlik yuzaga keladi (Meliboyev, 2008). Birinchi prezident Islom Karimov taʼbiri bilan aytganda, «Bizning matbuotimiz, televideniyemiz ham maqolalar chop etganda, koʻrsatuvlar tayyorlaganda bir kishining fikrini yagona haqiqat sifatida qabul qilishiga yoʻl qoʻymaslik darkor. Muayyan masalada turli fikrlarni berish, bahs orqali haqiqat oydinlashuviga erishish lozim» (1998). Shu nuqtai nazardan, jamiyatda soʻz va matbuot erkinligining takomillashishi mavjud qonuniyatlar va imkoniyatlarni qanchalik anglanganligiga bogʻliq. Mamlakatda soʻz erkinligining mavjudligi erkin faoliyat olib borayotgan matbuot orqali namoyon boʻladi. Shuning uchun u barcha davrlarda ham oliy qadriyat sanalgan. Fikrni

erkin ifoda etish, haqiqat, adolatni qaror topishiga erishish uchun insoniyat qonli kurashlarni boshdan kechirdi, juda ko'p qurbonlar berdi. Suqrotning har bir fikri uchun do'pposlanishi, zahar ichishiga ham, Protogor va uning shogirdi Evatl o'rtasidagi bahsga ham, «fikrlayapmanmi, demak mavjudman!» degan qarashni ilgari surgan Rene Dekartning qiynoqqa tortilishiga ham, Mansur Hallojning dorga osilishi-yu, Nasimiyning tiriklayin terisining shilib olinishiga ham erkin fikrga ehtiyojning ustuvorligi sabab bo'lgan (Atakulova, 2023). XX asr boshlarida o'zbek ma'rifatparvarlarining qatag'onga uchrashiga eng katta sabablardan biri ularning hurfikrlilikka bo'lgan intilishi, davriy matbuot orqali jamiyatda so'z va fikr erkinligini ta'minlashga bo'lgan targ'ibotlari edi. Siyosiy arbob, yozuvchi Tomas Jefferson so'z erkinligini e'zozlagan va shunday bayonot bergan: «Agar menga hal qil, gazetalarsiz hukumat kerakmi yoki hukumatsiz gazetalar deyishsa, men hech ikkilanmasdan ikkinchisini tanlagan bo'lardim» (Nurmatov, 2019). Bu fikrdan kelib chiqib aytish mumkinki, demokratik jamiyatda davlat boshqaruvidan jamoatchilik boshqaruvi muhimroqligini anglash qiyin emas. Kuchli davlatdan kuchli jamiyat sari intilayotgan mamlakatimiz uchun bu qadriyat juda ahamiyatlidir. Demokratiyani so'z, fikr erkinligisiz tasavvur etib bo'lmaydi, zero, mazkur tushunchalar mohiyatan bir-biri bilan chambarchas bog'liqdir. Shu bois, yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning 33-moddasi birinchi qismida aynan fikrlash, so'z va e'tiqod erkinligi huquqi yaxlit bir butunlikdagi norma sifatida belgilangan. 33-moddaning ikkinchi qismida aks etgan har kim istalgan axborotni izlash, olish va tarqatish huquqiga doir kafolat ham davlat chegaralaridan, shakllaridan qat'iy nazar turli axborot va g'oyalarni qidirish, olish va tarqatish erkinligini qamrab oladi. Aslida, fikrlash, so'z va e'tiqod erkinligi insonning fundamental erkinliklari sirasiga taalluqli bo'lib, bu me'yorning bevosita media sohasiga, OAV faoliyatiga doir jihatlari bilan jamiyat uchun alohida ahamiyat kasb etadi (Alixonov, 2023). OAVga tegishli bo'lgan boshqa bir qator xalqaro va milliy qonunchilikda ham so'z va fikrni erkin ifoda etish belgilab qo'yilgan. Jumladan, Fuqarolar va siyosiy huquqlar to'g'risidagi Xalqaro Pakt ning 19-moddasida, Inson huquqlari va asosiy erkinliklari to'g'risida gi Yevropa Konvensiyasining 10-moddasida «har bir inson o'z fikrini ifodalash erkinligiga ega» hamda «bu davlat organlari tomonidan aralashuvlarsiz va davlat chegaralaridan qat'iy nazar izlash, olish va tarqarish erkinligini o'z ichiga olishi» ta'kidlangan (Qurbon, 2022). Demokratik-liberal jamiyatda kimning haq va nimaning to'g'ri ekanini bilishning yagona qonuniy usuli tanqid va savol ostiga qo'yish, bahs olib borish orqali amalga oshirilgan ijtimoiy munozaradir. Tanqid so'z erkinligiga imkon berilgan joydagina mavjud bo'ladi. Polemika

esa soʻz va fikr erkinligi negizida paydo boʻladi. Fikrlash, soʻz va eʼtiqod erkinligi hamda uni ifodalash insonning eng muhim huquqlaridan biri hisoblanadi. Ifoda usullarini eng samarali shakli bu matbuotda qoʻzgʻatiladigan bahs-munozaralardir.

XX asrda oʻzbek matbuotida polemik maqolalar adabiyot bilan bogʻliq muammolar atrofida koʻzga tashlanadi. Xususan, «Oʻzbekiston adabiyoti va sanʼati» gazetasida maxsus «Bahs», «Bir asar haqida ikki xil fikr», «Jarayon» ruknlari ostida shunday mazmundagi maqolalar berilgan. Ayniqsa, istiqloq davri adabiyotining qanday boʻlishi kerakligi haqida boshlangan bahs 1991–1995 yillar orasida boshlanib, oxirgi yillarda shiddatli tus oldi. Bu jarayonlarni gazeta muntazam yoritib bordi (Qurbon, 2019). Jumladan, gazetada chop etilgan Nusrat Rahmatning «Mantiqni maddaga chorlasak», H.Saidovning «Behbudiy oldida qarzdormiz» kabi bahsli maqolalari katta tortishuvlarga sabab boʻlgan. Behbudiyshunos Halim Saidning yozuvchi Nusrat Rahmat bilan bahsi Behbudiyning oʻlimi sabablarini dalillar asosida hal qilib berishga intilishning natijasi edi (Abduazizova, 2007). Bahs-munozara fikrlarni charhlaydi, dunyoqarashni oshirib, muayyan muammo yuzasidan oʻylashga, mulohaza qilishga, tadqiq va tahlil olib borishga undaydi. Bu kabi maqolalarning asosiy maqsadi ham noʻmalum, jumboqli masalaga oydinlik kiritish, haqiqatni qaror toptirishga bahs orqali erishishdir (Qurbon, 2019).

1990-yillarda matbuotda soʻz erkinligining yorqin namunasi sifatida shu yilning 1-oktabrida oʻz faoliyatini boshlagan «Muloqot» jurnali misolida koʻrishimiz mumkin. Bu davr barcha gazeta-jurnallarda «butun dunyo proleterlari, birlashingiz!» degan markscha xitob hukmron edi. «Muloqot» jurnali bu shiordan yuz oʻgʻirgan birinchi jurnal sifatida tarixda qoldi. Uning oʻrniga A.Navoiyning «odami ersang demagil odami, onikim yoʻq xalq gʻamidin gʻami» degan hikmatli soʻzini shior qilib oldi (Abduazizova, 2007). Bu matbuotda fikrlar rivoji va yangilanishga bevosita xizmat qildi. Globallashgan va yangi tendensiyalarni tobora qamrab olayotgan bugungi matbuot soʻz va fikr erkinligiga, plyuralizmga, bahsli mavzularga, tanqidiy-tahliliy chiqishlarga har qachongidan ham koʻproq va jiddiyroq eʼtibor qaratilmoqda. Jumladan, maishiy mavzularda, taʼlim tizimidagi muammolarni olib chiqadigan taʼlim sohasida, sogʻliqni saqlash tizimidagi farmatsevtika qolaversa, siyosat, fan va tarix masalalaridagi bahslar keng muhokamali tortishuvlarga sabab boʻlyapti. Xususan, 2023 yil «Oyina.uz» internet nashrida filologiya fanlari boʻyicha falsafa doktori Feruza Manukyanning «Ilmiy ishdagi yolgʻonlar: 90 foiz plagiat dissertatsiya, 100 dan ortiq ilmiy ishga rahbarlik qilayotgan fan doktorlari va egizak tadqiqotlar tahlili» maqolasi keng muhokamalarga sabab boʻldi. «Professor Baxtiyor Mengliyevning siri nimada?» (Professor, 2024). «Koʻchirmakash,

emasman! Havolalar keltirganman – filologiya fanlari doktori Zavqiddin Suvonov» (Suvonov, 2024). «Ilm-fanning bosh maqsadi – rost va raso haqiqatni topishdir» (Maxmudov, 2024) kabi polemik maqolalar muhokamalarga javob tariqasida chop etildi. Shu bilan birga, «Oyina.uz» onlayn nashri mavzu doirasida «Olim bo‘lish arzonmi?» (Olim, 2024) sarlavhasi ostida oyina-chat loyihasini ishga tushirdi. Unda ilmiy faoliyat bilan shug‘ullanayotgan olimlar, soha mutaxassislari ishtiroki ta’minlandi va ikki mavzu doirasida «Antiplagiat dasturlarini takomillashtirish kerak», «Olim bo‘lish arzonmi?» mavzularida bahslar tashkillashtirildi. E’tiborli tomoni, chatda barcha xohlovchilar ishtiroki ta’minlandi. Shundan so‘ng, bahsni boshlab bergan muallif F. Manukyan ikkinchi «Sizga oyna tutdim: istang xatolaringizni tuzating, istang “qirolning yangi libosi”ni vasf etib yashayvering» sarlavhali maqolasini chop ettiradi» (Manukyan, 2024). Bu kabi misollardan ko‘rishimiz mumkinki, polemik maqolalar jamiyatning qaysi bo‘g‘inida paydo bo‘lishidan qat’iy nazar, plyuralizmni, tanqidiy tafakkurni, qolaversa, taraqqiyotni rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu bilan mediada yangi online chat formati ish boshladi. Auditoriya bilan ochiq muloqot o‘rnatildi. Polemikada makon va zamon kategoriyasi ahamiyatsizdir. Buning isboti o‘laroq, majburiy obuna, gazetalarning yashab qolishi yoki umuman yo‘q bo‘lishi, hududiy nashrlarning ahvoli haqidagi matbuotdagi bahslardir. Filologiya fanlari doktori, professor X.Do‘stmuhammad matbuotda so‘z va fikr erkinligi, milliy mentalitet, milliy qadriyatlar, milliy matbuotni saqlash masalasida tez-tez bahs munozaralar qo‘zg‘alib turishini va bunday bahs-munozaralardan qochish emas, balki tug‘ilgan fikrlarni, nuqtai nazarlarni ochiq-oshkora o‘rtaga tashlashgina masala-muammolarga oydinlik kiritishga yordam beradi, deb keltiradi. Gazetalarga nisbatan inqiroz davri keldi, deb bong urish bilan buni hali hech kim ilmiy jihatdan asoslaganicha yo‘q. Ammo uning mazmuni, gazeta sahifalarida aks etishi kerak bo‘lgan mavzularga talab o‘zgargani yo‘q. Bu borada ayrim gazetalar hali ham jamiyatning ko‘zgusi vazifasini o‘tamoqda. Matbuot so‘ziga e’tiborning susayishiga ma’lum ma’noda jurnalistlarning ham aybi borligini keltiradi. Buning izohi shundaki, gazetalarning birida bugun biron bir korxonada faoliyati jiddiy tanqid qilinsa, oradan bir hafta o‘tmay boshqa bir gazetada ayni shu korxonada ko‘klarga ko‘tarilib maqtaladi. Bunday buyurtma maqolalar jamoyatchilikni chalg‘itadi (Meliboyev, 2008). Xalqning matbuotga bo‘lgan ishonchini yo‘qotadi. Zero, matbuotning demokratik jamiyatdagi asosiy vazifasi jamoatchilik fikriga ta’sir ko‘rsatish orqali nazoratni amalga oshirishdan iborat. Bu hamma davr uchun ham dolzarbligicha qolmoqda. Jumladan, «Ishonch» gazetasi 2022-yil davomida 236 ta tanqidiy, munozarali materiallarni chop etgan va munosabat bildirish uchun

tegishli hokimlik, vazirlik va tashkilotlarga yuborgan. Biroq, 119 tasiga javob kelmagan. Vaholanki, «OAV to'g'risida» gi hamda «Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risi» dagi qonunlarda OAV tahririyatlaridan kelib tushgan murojaatlar tegishli tartibda ko'rib chiqilishi zarurligi qayd etilgan. Davlat xizmatining yuqori organlarining bu e'tiborsizligiga javoban gazeta tahririyati ham jim turmadi. 2023-yil 31-yanvar sonida chop etilgan «Matbuotga munosabat shumi?» (Ermatov, 2023) sarlavhali maqolasida O'zbekiston Respublikasi bosh prokuraturasiga, Prezident Adminstratsiyasi huzuridagi axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligiga murojaat uslubida yozgan. Maqolada javob xati kelmagan 119 ta tashkilotning nomi, maqola sarlavhasi va chop etilgan sanasi bilan birga ko'rsatilgan. Bu vaziyatda tabiiy savol tug'iladi. Jamiyatda davriy nashrlarga bo'lgan munosabat shumi yoki javob kelmagan korxonalar va vazirliklar markaziy nashrlarni ko'rmayaptimi? Gazeta bosh muharriri H. Ermatov, bugun bosh voizlik internet tarmoqlari qo'liga o'tdi. Jamiyatimizning old ziyolilari deb yurgan ba'zi do'stlarimiz ming afsuski «gazetalar asri tugadi» deb nomlangan kompaniyaga bosh bo'lishmoqda degan fikrni bildiradi. So'kishlar, haqoratlar, oldi qochdi, kuydi-chiqdi haqidagi mish-mishlarga to'la internetdagi milliy lahtagimiz (segment) bugun «bosh» tarbiyachiga aylandi, deb izohlaydi. Polemika yangi qarashlar paydo bo'lganda, umuminsoniy qadriyatlar va inson huquqlarini himoya qilinganda, jamoatchilik fikriga ta'sirni shakllantirayotganda muhim hisoblanadi (Turobova, 2023).

3.Xulosalar

Davriy nashrlardagi polemik maqolalar u yoki bu masala yuzasidan auditoriya fikrini uyg'otishga, tanqidiy fikrlashni o'stirishga xizmat qiladi. Aslida hayotning o'zi turli-tuman g'oyalar kurashi, bahs-munozarlardan iborat. Hamma gap kurashda va sinovlarga tayyor turishda, ogoh va sergak bo'lishda. Mustaqil fikriga ega bo'lgan, o'z kuchiga ishongan inson fikrlar xilma-xilligidan cho'chimaydi. So'z erkinligisiz demokratik jamiyat barpo bo'lmasligi, inson o'z fikrini bayon qilolmasligi va erkin muloqotga kirisholmaslik vaziyatida matbuot erkinligi haqida so'z ham bo'lmasligi, tabiiy. Zero, fikr va so'z erkinligi matbuot erkinligini ta'minlab turuvchi muhim tamoyillardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

Abduazizova, N. 2007. Mustaqil O'zbekiston jurnalistikasi tarixi (yangilanish va ravnaq topish jarayonlari). Toshkent. Akademiya. 64.

Alixonov, B. 2023. Hur so'z-haloskor kuch. «Hurriyat» gazetasi №12.

Do'stmuhammad, X. 2005. Ommaviy axborot vositalarini rivojlantirishning demokratik andozalari. Toshkent. O'zbekiston. 39-40.

Ermatorov, H. 2023. Matbuotga munosabat shumi? «Ishonch» gazetasi. 31 yanvar.

Ermatorov, H. 2022. Bosma nashrlar transformatsiyasi: u nimalarga va kimlarga bog'liq bo'lib qolmoqda? Farg'ona. 118-121.

Nurmatov, A.; Do'stqorayev, B.; Mo'minov, F.; Saidov, H.; Toshpo'latova, N.; Maxsumova, S. 2019. Jurnalistika nazariyasi, tarixi va taraqqiyoti. Toshkent. 120.

Matbuot erkinligi. 2024. URL: <https://kun.uz/uz/news/2023/05/03/ozbekiston-matbuot-erkinligi-reytingida-137-oringa-tushdi?ysclid=lus3n648ss77604126> Murojaat sanasi: 18.04.2024.

Meliboyev, A. 2008. Qirq beshinchi bekat. Toshkent. 113.

Karimov, I.A. 1998. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. Toshkent. 152.

Turabova, S. 2020. Ilmiy bahs (debat, diskussiya, polemika, disput) ning mantiqiy-epistemik tahlili. Termiz. Surxon nashr. 46.

Haqiqat manzaralari. 2013. Taqdirlar, hikmatlar, aforizmlar 100 mumtoz faylasuf. Toshkent. 55.

Professor Baxtiyor Mengliyevning siri nimada? 2024. URL: <https://oyina.uz/uz/article/2398> Murojaat sanasi: 18.04.2024.

Suvonov, Z. 2024. Ko'chirmakash emasman! Navolalar keltirganman. URL: <https://oyina.uz/uz/article/2402> Murojaat sanasi: 18.04.2024.

Maxmudov, N. 2024. Ilm-fanning bosh maqsadi – rost va raso haqiqatni topishdir. URL: <https://oyina.uz/uz/article/2406> Murojaat sanasi: 18.04.2024.

Olim bo'lish arzonmi? 2024. URL: <https://xabar.uz/uz/talim/olimbolish> Murojaat sanasi: 18.04.2024.

Qurbon, Nazira, Bahriyev, Karim. 2022. Media huquqi. Toshkent. Grand Inter Media. 29.

Qurbon, Nazira. 2019. Tahliliy jurnalistika. Toshkent. Bayoz. 114.

Muallif haqida:

ATAKULOVA E'tiqodxon Salohiddinovna — O'zbekiston Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti o'qituvchisi (O'zbekiston, 100027, Toshkent, Yunusobod tumani, Kiyot massivi, 88-uy), yokutnashriyoti@mail.ru

РОЛЬ ПОЛЕМИКИ В ОБЕСПЕЧЕНИИ СВОБОДЫ СЛОВА И ПРЕССЫ

Аннотация: В статье рассматривается уникальность понятия полемики в обеспечении свободы слова и печати, а также то, как она служит важным индикатором развития плюрализма в обществе и развития критического мышления. В связи с этим будут проанализированы статьи, опубликованные в газете «Ишанч» и интернет-издании «Ойна.уз». Формат «онлайн-чата», возникший как новый тренд интернет-изданий в результате анализа полемических статей, является наглядным примером обеспечения свободы слова и печати.

Ключевые слова: полемика, плюрализм, критическое мышление, свобода слова, свобода печати, демократия, сегмент.

Об авторах:

АТАКУЛОВА Эътикодхон Салохиддиновна — старший преподаватель, Университет журналистики и массовых коммуникаций Узбекистана (Узбекистан, 100027, г. Ташкент, Юнусабадский район, массив Киёт, 88), yoqutnashriyoti@mail.ru

THE ROLE OF POLEMICS IN ENSURING FREEDOM OF SPEECH AND THE PRESS

Abstract: The article examines the uniqueness of the concept of polemics in ensuring freedom of speech and the press, as well as how it serves as an important indicator of the development of pluralism in society and the development of critical thinking. In this regard, articles published in the newspaper “Ishanch” and the online publication “Oyina.uz” will be analyzed. The “online chat” format, which emerged as a new trend in online publications as a result of the analysis of polemical articles, is a clear example of ensuring freedom of speech and press.

Keywords: polemics, pluralism, critical thinking, freedom of speech, freedom of the press, democracy, segment.

About the author:

ATAKULOVA E'tiqodkhon Salohiddinovna — headteacher, University of Journalism and Mass Communications of Uzbekistan (Uzbekistan, 100027, Tashkent, Yunusabad district, Kiyot massif, 88), yoqutnashriyoti@mail.ru